

Les andròmines i el bosc

Com que no vull escriure sobre Dolors Miquel com a cosa (no en sé prou ni la sé prou), amb l'estèril perill de matar-la abans d'hora, l'escriuré com a interlocutora d'aquestes notes de lectura de *Sutura*. Com que sóc trituradora de mena, em capbusso en el text sense pausa i el meu metabolisme lingüístic comença a funcionar. Sempre tinc la sensació de començar de zero, per tant, sempre em sento una espècie de impostora, de infiltrada, sense poder ignorar la meua pròpia ignorància. Però ja m'està bé, això alimenta la meua dispersa curiositat i em reconforto en terra estranya.

El qüestionari final que inclou en el llibre i el meu magatzem literari particular, desemmascaren allò que la teua escriptura tampoc encobreix, la teua voracitat i petjada lectora de Ramon Llull, Ausiàs March, Víctor Català, la Mercè Rodoreda de les flors i de la mort i la primavera, Dylan Thomas, les dones autòfàgiques de Clarice Lispector, Safo, Dickinson, els místics del barroc espanyol, Foix i les seves Irreals Omegues, el panteisme

tràgic i romancer de Lorca, els sirventesos de Marcabré, els Salms de l'Antic Testament (cristalls de memòria), els àngels obscurantistes de l'Alberti, les escenes oníriques de Santiago Russiñol, Jorge Luis Borges o Coleridge, el desordre fulgurant de Carles Hac Mor o la delicadesa esmolada de Maria Cabrera. Tots els seus mots: ingredients amb els quals remuga i s'alimenta la *cabra*. Fins aquí les enumeracions i ja me'n deslliuro. Aquesta no és una herència estrictament intel·lectual, sinó també vital. El signe i el gest en una mateixa balança prenen una equitativa importància. El llegat intel·lectual, al final, és la petjada d'una manera d'entendre i donar forma a la vida i a la paraula, un gest, lingüístic i animal, vetust com ho és la llengua amb la qual es palpa l'altre. Com tu dius, «els estrats s'han fet profunds, tot es barreja». Al documental *El desencanto*, Leopoldo María Panero, ebrí i ressentit, es queixava del fet que a ell sempre se l'havia criticat més pel gest que pel contingut o transfons del seu discurs, el gest que sempre és adjectivat des de la moral de l'època i no des de la potència de la seva forma o des de la seva manera d'irrompre en un context. Tu coneixes els gestos que són instrumentalitzats per la classe política de torn, aquella que substitueix el gest pel protocol. El gest posa en evidència la raó de ser de la política i els seus escrúpols de saló; el protocol manté el privilegi de classe intacte i fa de qualsevol gest, fum.

El teu llibre té nou calaixos: 1. Fins al fons de la molla. 2. Ancestrals. 3. Depredadors. 4. Ocell Kakawahle. 5. Ventre llençat

als àngels. 6. Un cor s'enterra dins un altre cor. 7. Enciam. 8. Enmig de la terrible tempesta. 9. Peixos brillants.

1. Fins al fons de la molla.

Vas fins el fons de la molla. Que la vida és un interpenetrar-se constant, queda pal·lès en molts dels teus textos. De la mateixa manera que podríem dir que la interpretació i comprensió també formen part d'aquest procés de interpenetrar-se. «Ja que no et puc follar, et lleigeixo», dius cap el final. En aquesta primera part fas vívid allò de cantar la vida des del pit. Amb un to oracular, proper als *Salms*, però també al *Llibre dels morts*, fas pujar la terra (natura, taüt, ventre, vida) mentre cauen les màscares i els jos en una escriptura on tot vibra i on, com en l'animisme, cada cosa predica des de la seva ànima. D'aquí que tot flueixi (*panta rei*), però que tot s'esgoti (tot és res). Tot és allò que esdevé. I no escatimes oxímorons, la fosca llum de l'ànima. Les *vanitas* i la investigació formal del llenguatge col·lideixen i coincideixen. I hi fiques cullerada, dos poemes nous, “El guardià a la sala de projeccions”, on jugues a ser una Parmènides dadà («l'arbitrarietat pot ser troballa»), i “Gira-Sols”, una brillant escena d'aires foixians on reapareix el bosc, una de les teves dèries literàries (si m'ho permets). Aquests darrers mesos he recuperat el bosc a través dels contes dels Germans Grimm, que lleigeixo al meu fill de tres anys; és la *Blancaneu* traduïda per Carles Riba on descriu la «salvatgina» com l'essència del bosc; és *La caputxeta*

vermella, Hansel i Gretel i La bella dorment; també *Over the Garden Wall* (segurament la sèrie d'animació més bonica que s'hagi fet mai on el bosc és *the unknown*); i Pepe Sales («Dintre del bosc, el meu amor s'ha mort (...) i aquest bosc es quedarà sempre dintre de tu i de mi») ... En la teva escriptura el bosc és ancestre, el bosc ho és pràcticament tot. És un obrir la porta i la porta.

2. Ancestrals.

Davalles als orígens i convoques la mirada de l'infant que, no és només una mirada que s'ubica més arran de terra, sinó també una mirada farcida de detalls, atreta pels més mínims detalls. Hem després la nostra condició de drapaires d'una realitat esmunyedissa. La mainada posa les andròmines en valor, mentre que quan creixem convertim tot allò que té valor en *andròmines* («Els ha desat dins la capsula dels botons vells, / amb la bogeria de la besàvia, / la dona maltractada del tiet / i d'altres andròmines»). Combines l'assaig amb les escenes de infància, la tendresa amb la brutalitat, la realitat i la irrealitat («On són i semblen la mateixa cosa»), que fecunda la paraula malgrat «la irrealitat de la paraula no tingui argument», com tu dius. Convoques a les dones de la teva família (“Paradís”, “Corsdepardal”) i confrontes els somnis de Coleridge (tan ben arrecerats per Borges i Godard) al costumisme existencialista: que la flor que vam rebre en somnis de la paràbola és aquí,

però com tot aquí, també es marceix. De les dones de casa ho hem après tot, fins i tot el record del fet que ningú sap res (ens dius), tots els processos de la matèria (neteja, cuinat), de l'amor (neteja, cuinat), tota la repetició de la repetició de gestos que, a base d'estratificar-se, adquireixen una profunditat esfereïdora, repetició que tu reculls i desplegues en els poemes amb gran mestratge. La vida sempre retorna, com el *ritornello* de la cançó, però també la violència. Ens dius.

3. Depredadors.

Aquí la contingència s'arrapa a la corda de la metàfora per no desesperar. Hi ha tants depredadors que no s'hi cap. L'home és un llop per a la dona, i aquesta violència masculina se sap, es viu i ho exposes en poemes contundents, on el mirall substitueix el miratge. Torna el bosc i la falla, però aquest cop la nena perduda canvia el bosc pel caçador, com Maria Callas, o per la catàstrofe, com Omayra Sánchez Garzón, defallint en els titulars d'una premsa groga amarga. Amplies el focus de la barbàrie. Inclou escenes que hem vist en els mitjans de comunicació, com si fossin part de les andròmines de les nostres cases, escenes de violència còsica i real, *bringing the war home* (ho titulava Martha Rosler), engrunes de la sintaxi quotidiana. Tu en fas d'això, poema; sense dogmes ni sermons, sense grans titulars, precisant la sintaxi, posant incisivament el nom de cada cosa.

4. Ocell Kakawable.

I com que el nom fa la cosa, llistes animals que ja s'han extingit, en el llimb entre ser i no ser. Quan vaig fer el documental *Casa de ningú*, sobre dues comunitats apunt de desaparèixer, la Pepa, una senyora gran i cega que vivia en un geriàtric, volia que els nois que venien a veure-la li llegissin cada dia els obituaris per si coneixia algú. En acabar l'enumeració, proclamava: «No els conec. Déu els hagi perdonat». Aquell llistat fa la cosa que ja no és, com els llistats de fitxes dels supervivents i morts dels camps de concentració en els memorials oficials. Com el *l·listin* de contactes de negocis de les pàgines grogues, que ja no hi són. Com aquelles targetes que guardava amb noms i adreces i telèfons de persones del treball. Cap d'ells funciona, com si el meu passat fos d'algú altre. En aquesta part del llibre el punt de vista és animal i vegetal. Hi corre la sang de les bèsties, com corria en el documental de George Franju on el blanc i negre de la pel·lícula ho feia tot més sòrdid, més putrefacte. Hi corre la sang i també la bellesa animal, que Julio Médem va ser copçar a *Vacas*, on fa entrar la càmera en les pupil·les dels rumiants com tu endinses el poema en la mirada del corb. També hi té lloc la memòria vegetal, que acull cadàvers al seu sí, vius i relluents com el bou escorxat de Rembrandt, humits, com si aquella humitat els protegís de desaparèixer, com si la fina capa de l'aigua tingués memòria, com si el poema pogués xuclar-ne cada gota, la sàvia. Llegeixo i rellegeixo “Ritual amb cadàver de vaca al bosc” i em quedo feliçment travada amb les arrels dels arbres i

amb aquests trànsits impossibles i versemblants, poderosament magnètics, que fas. Hi inclou un poema nou: tornes al “Bosc”, però des del pressagi i la metafísica, des de l'esberlament dels límits entre el dins i el fora, un desbordament tranquil, sense clivella. El bosc –ara sí- ho és tot. Salvatgina celebrada, com en les cançons d'Arnau Obiols, música que travessa, com la freqüència del dring penjat al coll del rumiant, el boscam.

5. Ventre llençat als àngels.

És el torn de l'amor i del desig, on et prodigues i desfermes. Et reafirmes en el poema inèdit “Pluja”, quan dius que «l'únic camí que teníem d'accés a l'esperit és la matèria», que arriba on de vegades no pot arribar el poema (“Tam-tam”). Matèria i repetició són la clau, l'obstinat gest que aconseguix que alguna cosa penetri, donat que, com deia Marta Segarra, els orificis anatòmics són els elements al voltant dels quals s'organitza l'experiència i l'autoconeixement del cos. Aquesta part del llibre va plena de forats: estòmacs, canons, boques, ulls, sexes... La història també és un orifici i tu en recuperes la seva fase oral: la de les boques, però també la de la transmissió de coneixement i experiència, la dels fluïds, però també la de la paraula poètica. Que tot passa per la boca, fins i tot la mudesa. I quan el forat s'obtura, torna la terra eixorca, el curtcircuit, les pupil·les fredes, l'assassí i tot queda «tancat amb balda, tancat, fermat, barrat». I la violència retorna. Llegeixo “Marit” i penso amb aquell poema,

“Ella no sabe que él cree que es Dios”, de Gregory Corso on un tal John Raisin juga a fer-se el Déu mentre la seva criatura es mor i la mare crida, es desespera, s’esbocina perquè, com tu dius, «un cor s’enterra dins un altre cor».

6. Un cor s’enterra dins un altre cor.

Arriba la mort, amb el sèquit de la memòria. Se l’espera i apareix, com apareixen les dones que esperen quan s’evoca la família («Ai mare, tota la vida esperant»). Totes elles tastant confinaments, vinclades a les cures, cantant a la família, del dret, del revés i de genollons. La mort dels de casa es recorda, però també es respira, perquè «el pit és un cementiri viu». I amb el record de la mare també brolla el pensament del que significa ser filla, del que significa ser mare. Que allò d’aquell que es preguntava per la matèria dels somnis és secundari respecte a la pregunta sobre la matèria dels cossos que estimem o que voldríem estimar i que espesseeixen aquests somnis. Fas un àpat familiar, penetres lúcidament i rítmicament la matèria dels morts des de la paraula poètica -perquè la memòria potser no acaba de fer el ple, potser no és prou-.

7. Enciam

«L’home, quan pensa, imita l’enciam», ens dius. Ja ens ho enuncies a “Hipòtesi confessional de les mongetes”, on escrius que

si haguessis tingut un fill, no hauries escrit cap vers, però mires cap a la natura mentre la natura et mira a tu i totes les coses «s’enciamen». Ja havies parlat amb les roses, projectat fantasies vegetals, ens havies recordat que els processos de reproducció de les plantes són espirituals, a nosaltres, «maniquins de carns i venes» i que tota respiració és vegetal.

Aquest capítol, del tot inèdit, assaja amb els somnis, i apunta en els títols els temes (“De la societat”, “De la felicitat”, “De l’experiència”...), com ho feia Montaigne a finals del segle setze. Apuntes el títol per així deixar la feina feta i t’alliberes en la prosa poètica i l’especulació filosòfica. Per si no n’hi ha prou, hi fas actuar Dorothea Tanning, Max Ernst i Leonora Carrington, que van compartir part de les seves vides; així com Gerda Taro, Walter Benjamin o Simone Weil. Mèdiums, medis, instruments de paraula i de valor. Perquè, si bé els morts familiars «semblen irrealitats», els morts que no hem conegut se’ns fa més propers, estan més a mà, es presten a ser confabulats i ens permeten pensar, negociar amb la realitat, sense que ens sentim desmembrats, o perduts enmig d’una terrible tempesta.

8. Enmig de la terrible tempesta.

Quan s’ensenya guió clàssic de cinema, sempre es parla del *shitpoint*, que és aquell moment en què el protagonista està més a prop de perdre-ho tot, de no ser res, però també és

aquell moment on s'espera el ressorgir de l'heroï. És la terrible tempesta. La paraula poètica aconsegueix invertir aquest *shit-point* o niu de merda, fa bascular les excrecències i l'heroïisme, i obrir processos cognitius enmig del terrabastall, equalitzar la catarsi per poder dir alguna cosa, ni que sigui, allò de Perejaume: «El món és fràgil com una mala cosa». Però tu en dius més, t'endinses en la mort (perquè penetres sense fre, sense preguntar-te “fins on?”), a través d'aquests poemes que —quasi tots— formen part del *Guant de plàstic rosa*. Comences amb una cita d'un poema preciós d'Ausiàs March, on en destagues el segon vers: «quan ve la nit que expandeix ses tenebres». En el poema, March indica que el dia té por de perdre la seva claror i que hi ha pocs animals que tanquin les parpelles, mentre el dolor dels malalts creix. Descriu una fi: la fi, de tot plegat. És a dir (dius tu): la mort del pare, l'últim mort («Jo em sé el nom del meu mort i el dic amb la boca tancada»). El ritual logístic de la mort es mescla amb un viatge al·lucinant que va de l'aigüera a un país somiat. Entres al laberint, però no en busques el final; el gest de netejar, la repetició, aquesta fred que ja coneixies d'abans, no et permet recordar ni oblidar, com tu dius heraclitiàment, «no es pot tornar enlloc, sempre s'hi arriba per primera vegada. Contínuament només s'arriba». Però venen les dones antigues al teu rescat: aquest desconsol, el teu, és l'única eneida a salvar. Tens les ungles brutes de tant esgratinyar la terra, Dolors, però també plenes dels més bells poemes.

9. Peixos brillants.

Comences amb uns aforismes sobre la mort i la primavera, i acabes amb un poema inèdit, on convides, orgiàsticament, a Emily Dickinson, a Sant Joan de la Creu i al Marquès de Sade. Jugues amb els noms i les ànimes perquè «cap ànima és engendrada. Cap ànima és parenta d'altra». Fi del trajecte, com en *El llibre dels morts*. Ja ho veus, no he dit res de nou; em val posar les coses enfilades, una darrera l'altra, com soldats apunt per a l'amor caníbal i la batalla a la tauleta de nit de la mainada, com endròmines engreixant les butxaques, que permeten rumiar i reviure escenes i idees, a discreció. Les idees d'aquest bosc, misteriosos i repetjat, que és un gran llibre, Dolors.

INGRID GUARDIOLA



FINS AL FONS DE LA MOLLA

“Amb una amenaça constant d’estripar-se.”
Víctor Català-Caterina Albert

“del sentit profund que hi ha a sota.”
Perejaume

“el front fet malbé”.
Mercè Rodoreda

“projecta amb falsa llum”
J.V. Foix

Crit de la cabra

“No menjaràs l’herbeta fàcil de les concessions?
No voldràs el teu lloc calent i segur a la palla?
No seguiràs les indicacions dels boccs?
I què faràs?
Ballar-la, cabra?”

“Ballar-la cabra i ben amunt, segur el precipici,
desafiar la gravetat i la utopia.
Tòrcer-me, girar-me, cabriolejar sobre el vers buit,
empaitar la verticalitat dels diccionaris,
menjuquejar la paraula succulenta
arran d’un abisme rocallós.
Ballar-la cabra. Aquellarre a les esquenes
dels seriosos inquisidors
que en tot veuen feminisme i sospita.
Ballar-la cabra i cabrit i cabram i cabrum i Cabrera.
Màgia blanca a la ment explotada
que abandona el llit i la casa potestat.
Salvatge delicadesa del bel que s’eleva
entre les parets vellutades de l’Univers
i s’estimba a la bassetta on els ramats
eructen llimacs de versos i verdet de vides”.

Gira-sols

Va ser aquell dia que vaig trobar la calavera en el camp llaurat de gira-sols i vaig pensar que què hi feia una calavera en un camp poblat de gira-sols. Després vaig pensar que hi feia jo en un camp poblat de gira-sols. Aquell va ser el primer dia que m'ha dut fins aquí.

La calavera em va parlar. Sí, sí, sí, sí sí, ja sé, ja sé, ja sé. No ho diguis, no! Espera.. és que em va dir una cosa important. Em va fitar amb les conques buides. Va ser així. Era un dia núvol i tot estava verd. El bosc, les pedres, tot. Però jo enyorava el mar.

Si entraves dins del bosc, mentre duraven les hores de l'exca-
vació, podies veure el tronc de les alzines sureres, amb els seves
fulles aspres i els seu tronc, que era com un taüt i et venien ganas
de morir-te. Però no. Ningú ho feia. Al contrari. Era sortir del
bosc i córrer a mirar els gira-sols, de tiges altes i gruixudes i els
seus caps esplendents. I la mort es deixava per un altre dia.

Jo duia el meu equip de camp. Unes xiruques com les de la can-
çó, velles. Amb el pinzellet treia restes de terra de la calavera. Era
molt antiga. Era un esquelet íber, probablement s'havia ofegat on
ara vivien els gira-sols. Pensava, des d'aquí, mentre moria podia
veure el seu poblet dalt del turó i hi devia girar els ulls, com ara
fan les flors, tot corol.la i pètals.

I mentre pensava i s'aixecava un aire fluixet que tot just em fre-

gava la cara, em va dir, destrueix-me, abans que sigui exposada o
profanada, o deixa que altre cop m'aculli la terra. Sí, ja sé, ja sé,
ja sé, ho sé, que sí, que sí, però és que va ser així i de veritat, que
ja ho sé i molts vegades em dics com no dubtes, com no dubtes,
però no puc dubtar del que visc. Fóra una bogeria dubtar del que
visc.

I aleshores, vaig aturar-me amb el pinzell. Els meus companys
estaven ubicat en altres indrets, només jo era allí vorejant el
camp de gira-sols, de manera que allò no ho va poder veure
ningú, però em van començar a caure unes llàgrimes grosses per
les galtes cap avall, fins a la pròpia calavera. I em vaig imaginar
a mi mateixa feta ja sols crani, a les mans d'un homínid del fu-
tur. I vaig desitjar ser pols, pols, pols i més pols, dins el vent. És
veritat que feia poc m'havia deixat el meu amor. Però

I vaig començar a pensar, mentre tornava en el trenet cap a casa.
Quan de sobte es va obrir la porta del vagó i va aparèixer el revi-
sor. I feia només de revisor. Era EL REVISOR. Tothom al vagó
ho sabia. No era ningú més, cap altra cosa que REVISOR. I me'l
mirava. I pensava. ¿Ell, quan va patir aquest canvi?. Quan va ser
que el Revisor es va apoderar d'ell, perquè abans havia estat un
nen, com aquells angelicals nens que seien davant meu mateix,
allí, amb sa mare. Pensava quan aquella mutació havia desposseït
l'infant i l'havia desposseït per convertir-lo en aquell ésser que
ara veia.

Ho vaig creure possible.

.-

Vaig pensar que era el meu moment. De vegades cal fer-ho així. Sense esperar. Ningú dubta en el moment de néixer. Senzillament s'obre pas.

Per la carn s'obre pas....

Quan vaig baixar del tren, vaig caure. La gent em mirava amb pena, els veia fent una orla mística sobre meu, els seus caps allí, i rere el cel, com en un altar romànic. I els ulls plens d'ales. Jeia panxa amunt com la calavera al camp. Van venir els infermers. No era res. Una baixada de tensió. Tanmateix l'infermer em va dir que millor que em quedés a casa, uns dies. Em vaig quedar a casa, uns anys.

Només parles de tu.

Perdona.

Només parles de tu, mentre m'ofego.

Perdona.

Mentre m'ofego, estança, flors, aigua,
parets tot parets.
Cap horitzó. Mentre m'ofego.

Perdona. Perdona. No ho sabia. Estava tan pendent de mi. Volia parlar només de mi, girar entorn meu com un gira-sol.

Vers del no dir re

Ben bé no sé pas poc què dir
i poso punt on hi va pont,
perquè no tinc pas res a dir
que tinc un tap enmig del front
i faig el vers per no dormir
que el vers s'assembla a la son.

Tinc tanta son que trobo el tinc
dur i molt fer i hi vaig clapant
cap al camí del sense cinc
que fou trobat tot badallant.
Caigué del seny com qui fa clinc
i busco el clinc amb mà i amb guant.

I trobo un clanc, un clonc i un clunc
i en vers envers qui no se sap
amb mots ben tots de res ben func
i on-als hi vaig-vaig-vaig de cap.
Com caic de cul sobre el rim punk
no sé si dormo o menjo rap.

Un rap de peix que put a mar,
vora un amar que put a peix
i ara ho rimaré tot amb far
que la erra sona amb llum i es creix

al cap que rar i car com bar
no sap que el dos a l'u és greix.

Ben bé no sé pas què he dit
i si ho sabés, "passo", diria.

Escolteu!

*Marcabrus, fills Marcabrúna,
fo engenratz en tal luna
qu'el sap d'Amor cum degruna
—Escoutatz!—
quez anc non amet neguna
ni d'autra non fo amatz.*

MARCABRÚ

Dictaré un vers d'esperit
que els malparits treguin pit
i els benparits facin: xit!
—Escolteu!—

Abans robareu la nit
que els meus dits.
Au: Teclegeu!

Del fruiter n'he pres la força,
quan grisejo faig escorça,
el meu fruit té urpa d'orsa.
—Escolteu!—

No hi ha típex que el vers torça,
de cap crític n'és hereu.

Soc de Lleida, passarell!
Em reta el rei? Caigui ell!
Entro en capella amb capell

—Escolteu!—,
no me'l trec ni davant d'ell,
que cap rei no em posa preu.

La tendresa sota clofa.
De la vida no en faig mofa.
a la mort porto en estrofa
—Escolteu!—,
del vers no en trec la garrofa
i és perxò que vaig a peu.

He deixat els fums a fora:
Que algú m'estreny, estisora!
Visc dels meus somnis tothora.
—Escolteu!—
L'irreal m'alleta, m'ancora:
és el pit que em dona veu.

El meu jo és el teatre,
sense escenari que abatre.
Si no us plau, busqueu-ne d'atre.
—Escolteu!—
No penso el meu ésser batre
per vosaltres. Ni ho dubteu!

Miquela, brot de Miquel,
fou parida en tal estel
que tastà el no-res d'arrel

—Escolteu!—
i n'arrencà mel i fel
i en féu llavis de la neu.

Taula

13	Les andròmines i el bosc
27	FINS AL FONTS DE LA MOLLA
29	Crit de la cabra
30	Gira-sols
33	Vers del no dir re
35	Escolteu!
38	Esperava a passar la nit a l'hostal
39	Nom
40	Salm de la impenetrabilitat del silenci
41	El guardià a la sala de projeccions
44	Vasos comunicants
49	ANCESTRALS
51	Gitanet o L'Existència de l'Inexistent
53	Taüllenca
54	Ànima blanca
58	La realitat
60	La flor invertida
61	Tirant àngels
63	Herència
65	Paradís
66	Corsdepardal
68	Pa de pagès

70 Dimensions
71 Mirant la nevera
72 El soc
74 Finisterre

79 DEPREDADORS
81 Plató a Mèxic D.F.
83 Si les equivocacions s'equivoquessin, Maria Callas!
86 Caçador
87 Massacres
88 Omayra Sánchez Garzón es troba amb la gosseta
moscovita Layka
90 Roses
91 Queen dels dos
93 Mare nostra
94 Infant amb aixada
95 Residència la terra
97 Posseïda
99 Plany de la mare
100 Salm de la imaginació silenciosa

105 OCELL KAKAWAHLE
107 Animals extingits
108 Cavalls
109 Gos
110 Bodegó: cuina nocturna amb vells i gallina
112 Mamíferes amb puça

113 Hipòtesi confessional de les mongetes
114 Davantals i vaques
115 Consagració de la cassoleta de conill
117 Visió del corb
118 Cap d'ovella o Glòria de Taüll i d'Empúries.
119 Cançó de pujar a la seu (La lluna és un animal)
122 Ritual amb cadàver de vaca al bosc
123 Fregall
124 Incendi

129 VENTRE LLENÇAT ALS ÀNGELS
131 Poema de l'amor mort
133 Pluja d'agost
134 Poema animal
136 Besa'm amb besos de la teva boca
137 Mudeses
138 Insomni
139 Tam-tam
140 Bosc amb senglar
141 Dóna'm
143 Humanitat d'un bistec de vedella
144 Poema vegetal
145 Invenire
146 Amarg
147 Mula obstinada
148 Parlant amb les roses
150 Deleàtur ravalers

151 No hagués hagut
153 La flor negra
154 Llegia wittgenstein
155 Marit
157 Escena del crim
158 L'amor
159 Giordano dorment

165 UN COR S'ENTERRA DINS D'UN ALTRE COR
167 Ai mare! (Poema sospirat)
169 De Torrefarrera a Alguaire
173 Pare deia que
174 Està brotant
175 Ictiosaure
176 Pas obstinat
177 Canoa
178 La meva calavera
179 Àpat familiar

183 ENCIAM
185 De la igualtat
186 Del viatge
187 De la felicitat
188 Palingenèsia
189 De l'experiència
191 Lletres i números
193 Diègesi

194 De la societat
195 Del regne animal
197 De la imaginació
199 De l'amor

203 ENMIG DE LA TERRIBLE TEMPESTA
205 Hi ha un home podrint-se a l'aigüera
206 Toc, toc. Hi ha algú aquí?
207 El guant de plàstic rosa
208 Serveis socials de salut mental
209 Amb els de les cambres frigorífiques del tanatori
211 La maquilladora del mort
212 Ultimes voluptuositats
213 Mosques pioneres. Far-west
215 Cementiri
216 Lleixiu espiritual
218 RESCAT mentre grato amb les mans la terra que remogué l'aixada
219 Genealogia

227 PEIXOS BRILLANTS
229 L'arribada de Déu
232 Les presons de Donatien Alphonse François de Sade, Sant Joan de la Creu- i Emily Dickinson
237 Ja no escric per a les ànimes humanes

- 239 Però la natura no havia pensat en l'amor
 305 Dedicatòries
 307 Qüestionari Suda

Col·lecció Biblioteca de la Suda

Últimes publicacions

- | | |
|--|--|
| 222. Joan Carles González-Pujalte, <i>Poemes hitites</i> , 2020. | 228. Anna Garcia Garay, <i>Dietari del buit</i> , 2020. |
| 223. Josep Maria Nogueras, <i>Tocar la llum</i> , 2020. | 229. Aureli Trujillo, <i>A l'ombra de les paraules</i> , 2020. |
| 224. Marta Pérez i Sierra, <i>Punta de plom</i> , 2020. | 230. Jaume Suau Castro, <i>Ulls de cugula</i> , 2021. |
| 225. Joan Buixeda Guitián, <i>L'hivern de les paraules</i> , 2020. | 231. Joan Callau, <i>Com l'hora blava</i> , 2021. |
| 226. Oriol Prat Altimira, <i>Dies hàbils</i> , 2020. | 232. Consol Martínez Bella, <i>Ingravideses</i> , 2021. |
| 227. Josep Civit i Mateu, <i>L'agulla al paller</i> , 2020. | 233. Helena Rufat, <i>Les certeses</i> , 2021. |

SÈRIE TRANSVÀRIA

- | | |
|--|---|
| 15. <i>Poesies de Màrius Torres</i> , 2010. A cura de Margarida Prats. | 19. Jaume Pont, <i>L'altra llum (Poemes 1976-2011)</i> , 2014. |
| 16. <i>Versions de poesia europea, per Màrius Torres</i> , 2010. Estudi i edició de Pere Ballart i Jordi Julià. | 20. Pere Rovira, <i>Jardi francès. De Villon a Rimbaud</i> , 2015. |
| 17. Carles Hac Mor, <i>Obra completa punt u</i> , 2011. | 21. Jordi Virallonga, <i>Animalons</i> , 2016. |
| 18. <i>Poesies de Màrius Torres</i> . Edició especial limitada amb il·lustracions de Joaquín Ureña. A cura de Margarida Prats, 2012. | 22. Gilberto Isella, <i>Preludi i corrente per a Antoni</i> , 2016. |
| | 23. Josep M. Sala-Valldaura, <i>Concert d'esferes</i> , 2017. |
| | 24. Carles Hac Mor, <i>Obra completa punt dos</i> , 2018. |

TRIA PERSONAL

- | | |
|--|--|
| 1. Feliu Formosa, <i>Papallona de l'ombra</i> , 2017. | 3. Víctor Sunyol, <i>Des de quin on?</i> , <i>Antologia 1976-2017</i> , 2019. |
| 2. Àlex Susanna, <i>Dits tacats. Antologia 1978-2018</i> , 2018. | 4. Antònia Vicens, <i>Si no dius fort el meu nom em condemnes per sempre</i> , 2020. |
| | 5. Dolors Miquel, <i>Sutura</i> . |

La major part dels poemes d'aquest llibre pertanyen als reculls Haikús del Camioner, Mos de Gat, Missa Pagesa, La Flor Invisible, La Dona que mirava la tele, Aioç, Heavy Mikel, Ver7s de la Terra, El Guant de Plàstic Rosa i Ictiosaure. L'apartat Enciam és tot ell inèdit, així com els poemes Gira-sols, El guardià a la Sala de projeccions, Pluja d'agost, Insomni, Invenire, Giordano dorment, Incendi i Les Presons de Donatien Alphonse François de Sade, Sant Joan de la Creu i Emily Dickinson..

Musa, ensina-me o canto
que me corta a garganta.
Sophia de Mello.

“Quan surten a pasturar i quan tornen al clos les cabres compten
el pastor i després abans d'adormir-se comparen els resultats,
discuteixen l'u.”

ENRIC CASASSES

© dels textos: Dolors Miquel, 2021
© de les il·lustracions: © Perejaume, VEGAP, Lleida 2021
© del pròleg: Ingrid Guardiola Sánchez, 2021
© de l'epíleg: Àngels Moreno Gutiérrez, 2021
© d'aquesta edició: Pagès Editors, S L, 2021
carrer Sant Salvador, 8 - 25005 Lleida
editorial@pageseditors.cat
www.pageseditors.cat
Primera edició: ??? de 2021
ISBN: 978-84-1303-???
DL: L ???-2021
Impressió: Arts Gràfiques Bobalà, S L
www.bobala.cat

— imprès a **lleida** —

“tragikos una paraula rural que significa tant tràgic com cabra.”
ANNE CARSON

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només es pot fer amb l'autorització dels seus titulars, llevat de l'excepció prevista per la llei. Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, <www.cedro.org>) si necessiteu fotocopiar, escanejar o fer còpies digitals de fragments d'aquesta obra.